

det er jo det ærede Medlems Standpunkt: saa billigt som muligt, lad os bare faa dem fra Udlandet, saa behøve vi ikke at bryde os noget om, hvorledes de ere, naar blot vi faa dem billigt. Det er altsaa en fuldstændig forkert Betragtning, det ærede Medlem der gør gældende. — Jeg maa maaske tillige nævne, at for den store Uldvareposition, hvor jo Tolden for Tiden er $66\frac{2}{3}$ Øre, foreslaar man en Nedgang for den største Dels Vedkommende til 48 Øre; det er altsaa en Nedgang af $18\frac{2}{3}$ Øre pr. Pd. Der indførtes i 1896 omtrent 3,800,000 Pd. i denne Position. Hvis man nu trods en Nedsættelse af Tolden vilde opnaa, at der ikke skete en Nedgang i Statsindtægterne af denne Toldposition, saa maatte man tænke sig Importen forøget med omtrent $1\frac{1}{2}$ Million Pd., thi først da vilde der komme Balance i Tingene. Og disse $1\frac{1}{2}$ Million Pd., som man saaledes vilde indføre fra Udlandet, vilde være en meget betydelig Brøkdæl af, hvad den danske Industri fabrikerer paa dette Omraade, saa der er ikke den mindste Tvivl om, at der derved vilde ske en stor Skade, en stor Nedgang i vedkommende industrielle Virksomhed.

Fremdeles sagde det ærede Medlem om Beskyttelsen, at den er til Skade for Industrien. En Beskyttelse er til Skade for Industrien, fordi den medfører, at der kun fabrikeres daarlige Varer. Det er virkelig et Skudsmaal, som den danske Industri og det danske Haandværk ikke fortjene. Det er saaledes, at der gøres store Anstrengelser her i Landet for at bringe Industrien og Haandværket op saa højt, som det er muligt. Det er ingenlunde saaledes, at man betragter Tolden som en Sovepude, men alt vidner noksom om, hvilke Fremskridt man gør i den Henseende. Derom vidner alt, hvad der gøres for at oplære de unge, for at uddanne de ældre, Svendene o. s. v., og for i det hele taget at bringe Virksomheden op i Højde med det bedste af, hvad der eksisterer i Udlandet. Det er det virkelige Forhold, saaledes hænger det virkelig sammen. — Og det ærede Medlem sagde i Forbindelse dermed, idet han omtalte Arbejdslønnen, først det, at Arbejdslønnen er upaavirket af dette Spørgsmaal, thi Arbejdslønnen beror ikke paa Fabrikanten. Det ærede Medlem har naturligvis en Del Ret i, jeg vil gerne sige, at han har fuld Ret i, at det ikke er Fabrikanten, der fastsætter Lønnen for deres Arbejdere; der er mange Omstændigheder, der spille ind med paa det Omraade, og selvfølgelig er det ikke

Arbejdsgiverne alene, der ere i Stand til at fastsætte, hvad Arbejdslønnen skal være, det er klart. Men det forekommer mig rigtignok, at det er ligesaa sikkert, at hvis Industrien maa ophøre, hvis det kommer dertil, at Industrien ikke kan trives her i Landet, saa vil der først komme en gradvis Nedgang, som vil medføre, at baade Fabrikherren, — den industridrivende i det hele taget, enten han er Haandværker eller Fabrikant — og de Personer, der arbejde i Fabrikken, maa mærke, at det gaar nedad med Produktionen, indtil Virksomheden saa tilsidst ophører, og de vedkommende staa ganske uden Erhverv, Fabrikanten ikke mindre end Arbejderne og Arbejderne ikke mindre end Fabrikanten. Og at Arbejderne saa maa gaa over til en anden Virksomhed, hvis de overhovedet ville være her i Landet, det forekommer mig ikke at være omtvisteligt. At Tolden staar i den Forbindelse med Spørgsmaalet om Arbejdslønnen, at jo kraftigere og dygtigere en Industri man har i et Land, desto større Adgang er der for en Mængde Kræfter til Udsigt til at faa god Betaling for deres Virksomhed, det forekommer mig heller ikke kan være tvivlsomt, og derfor mener jeg, at det er af den største Betydning for Arbejderne, at man har en levende og levedygtig Virksomhed i Industri og Haandværk her i Landet.

Men det ærede Medlem var ikke tilfreds med at sige dette om Arbejderne, men det lod næsten, som om han vilde sige: I maa egentlig helst være fri for at arbejde i Industrien, thi saa kommer der saa megen Elendighed, da der er saadanne elendige Forhold i Fabrikkerne. Han havde undersøgt Forholdene i en Mængde Fabrikker, og han gik endogsaa saa vidt, at han sagde, at Arbejdet i Fabrikkerne er ødelæggende for Arbejderne baade sjæleligt og legemligt. Det ærede Medlem ved, at jeg ser saa overordentligt velvillig paa hans Udtalelser, idet jeg betragter dem som Overdrivelse. Han vil overdrive, og han gør det; vi andre vide, at han vil overdrive, og derfor kunne vi overhovedet høre paa noget saadant. Hvad han der sagde, er jo saa urigtigt som muligt. Jeg kan ikke smigre mig med som det ærede Medlem at have gaaet om og set paa en Mængde Fabrikker som Medlem af Toldkommissionen — det tillod min Tid ikke, — men jeg saa dog paa adskillige og har ogsaa set mange Fabrikker ved andre Lejligheder, og jeg maa sige, at mit Indtryk er langt fra det, at der kan være Tale om elendige Forhold. Der er natur-